

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 16 Aralık 2014
Sayı: 1596

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dünyanın önemli şeker üreticilerinden biri olan Türkiye'de şeker pancarında uygulanan tarım politikalarını değerlendirerek, üreticilerin şeker pancarı tarımındaki ekonomik sorunlarını incelemek amacıyla, Anayasanın 98, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'nci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılması hususunda gereğini saygılarımla arz ederim. 24.11.2014

Av. Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili

Ranib Topal

Amasya M.

M. SERDAR SOYDAN
Gonakale m.

M. Serdar Soydan
Kocaeli M.

Hasan Özkas
İstanbul M.

Namik Hancı
Balıkesir m.

Muharrem İslim
Erzurum M.

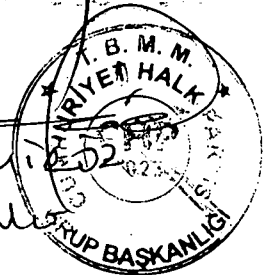
Hilmiye Hacıoğlu
İzmir M.

Gürküt AKAR
Antalya m.

Fehik Erilmez
Hatay

Celal DİNÇER
İst. M. M.

İlhan DEMİREL
Bursa M.

1596... Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Sena Koceli	Bursa	[İmza]
Haluk Ergüçer	İstanbul	[İmza]
Ayşe Nedret Aksoy	Bolu	[İmza]
Ali Demirel	Adana	[İmza]
Süleyman Çelikk	İstanbul	[İmza]
Ömer Kaptan	Antalya	[İmza]
Doğru ZAFER	MİTİ	[İmza]
Mehmet Haberal	İstanbul	[İmza]
Caner Yılmaz	Denizli	[İmza]
Haydar Aker	Karaceli	[İmza]
Mehmet Duden	Hatay	[İmza]

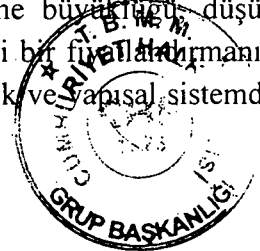
GEREKÇE

Pancardan üretilen şekerde dünyanın önemli şeker üreticileri arasında olan Türkiye, dünya şeker üretiminin yüzde 8'i ile 4. sırada olup, Avrupa şeker üretiminde yüzde 10 ile 3. sıradadır ve Ortadoğu pancar şekeri üretiminde de yüzde 65 paya sahiptir. Sektör, şeker üretme yanında, yan çıktılarla (pancar küspesi ve melas) hayvancılık sektörünün girdi kaynağı ve ispiroto üretimiyle de içki sanayiinin hammaddesi olduğu için Türkiye'de önemli bir yere sahiptir.

Şeker üretiminde Türkiye'nin temel politikası ithalat gerektirmeyecek şekilde iç talebin yerli üretimle karşılanmasıdır. Üretimde kendi kendine yeterliliğin ve bunun devamlılığının sağlanması pancar üretiminin kontrol altına alınması ile mümkündür. Türkiye'de pancar üretimi uzun yıllardan beri fiyat ve destek mekanizmaları ile planlanmaya çalışılmış, ancak istenilen sonuca ulaşılamamıştır. Bunun sonucunda ülke dönemsel olarak ithalatçı olmuştur. Bazı yıllar oluşan üretim fazlalıkları ihracatla aşmaya çalışılmış, ancak dünya fiyatlarının Türkiye fiyatlarına göre düşük olması ihracat şansını engellemiştir. Bu da şeker stoklarının oluşmasına neden olmuştur. Pancarda uygulanan fiyat ve destek politikalarının üretimin istikrarı için yetersiz kalması, fiyat dışında bazı mekanizmaların da uygulamaya konulmasını gerekli kılmıştır. İstikrar ve iç talebi karşılayacak, yeterli şeker üretimine yönelik olarak Şirket 1998 yılından başlayarak kotalı üretim ve kademeli fiyatlandırma sistemini uygulamaya koymuştur. Tatlandırıcıların üretim kotasının arttırılması, şeker pancarı ve buna bağlı şeker üretiminin azaltılması sonucunu doğurmaktadır. Üretimdeki bu azalma ise, geçimini şeker pancarından sağlayan çiftçiler açısından ve AB'de bu kotanın (yüzde 2) oldukça düşük olduğu dikkate alındığında olumsuz bir gelişme olarak dikkati çekmektedir. Dolayısıyla, tarımın sürdürülebilirliği yönü itibariyle üreticinin gelirini azaltan her uygulama tartışılmalı, gerekirse uygulamadan kaldırılmalı ve buna benzer kararların alınması önlenmelidir.

Türkiye'de şeker pancarı özellikle kendine yeterlilik ve istihdam alanının genişliği sebebiyle önemli bir ürün ve politika konusudur. Bu nedenle şeker sanayini sadece ülkenin şeker ihtiyacını karşılayan bir kuruluş olarak görmemek gerekir. Şeker pancarı tarımı, bir ülkenin genel tarımı içinde önemli bir rol oynamaktadır. Türk tarımının gelişmesinde önemli katkıları olan şeker sanayi ile birlikte sertifikalı tohum kullanımı, sözleşmeli ekim, kontrollü tarımsal kredi, haşere ve hastalıklarla mücadele, garantili fiyat sistemi, teknik danışmanlık uygulamasına başlanmıştır. Hiç bir Avrupa ülkesi daha ucuz olan kamış şekerini ithal ederek rafineledikten sonra ülke iç tüketimlerini karşılama veya ihraç etme yolunu seçmemekte, aksine şeker pancarı tarımını teşvik ederek, devletin koruması altına almaktadır.

Türkiye'nin tarım ve sanayi alanındaki temel yapısal sorunları, şeker sektörünü de olumsuz yönde etkilemektedir. Nüfusun fazla oluşu, optimum olmayan işletme büyüklüğü, düşük verim ve kalite, etkin bir şekilde ayarlanamayan destekleme sistemi, iyi bir fiyatlandırmanın olmayışı başlıca sorunlardır. Sektörde tarım, üretim, teknoloji, ekonomik ve yapısal sistemde

köklü değişikliklerin yapılması gerekmektedir. 04.04.2001 tarihinde çıkan Şeker Kanunu ile AB Ortak Tarım Politikası'na uyum amaçlanırken Türkiye'nin üretim bakımından üst sıralarda yer almasına rağmen verimlilik AB'ye oranla daha düşüktür ve mali yetersizlikler bulunmaktadır. Şeker Kanunu şeker fabrikalarının özelleştirilmesine alt yapı hazırlamakta ve şeker üretim ve pazarında kota sistemini öngörmektedir. Bu yasada uygulanacak olan kota sistemiyle pancar ekim alanları daha da daralacaktır. Bir taraftan şeker üretimi azalırken, küspe üretimi de azalacaktır ki bu da hayvancılığı etkileyecektir. Ayrıca dışalımçı olduğumuz mısırı hammadde olarak kullanan nişasta bazlı şeker üretimine de geniş olanaklar sunulmuş olacaktır. Dolayısıyla, üreticiler biraz daha fakirleşecek, hayvancılığımız iyice gerileyecek, ilaç ve gıda sanayimiz büyük darbe alacaktır. Hepsinden önemlisi, bir tarım ülkesi olan Türkiye bitkisel yağdan sonra şekerde de dışa bağımlı hale gelecektir. Bu olumsuz sebeplerden dolayı, Şeker Kanunu yeniden gözden geçirilmeli, kota sistemi en azından üretimi fazla olan bölgelerde uygulanmalı, özelleştirme yerine ise şeker fabrikaları işletilmelidir. Bunun sağlanması için ise Türkiye'nin öncelikle yapısal ve sosyal politikalarını planlı ve doğru bir şekilde uygulayarak eksiklerini gidermesi ve siyasiler ile üreticilerin birlik olup ülke tarımını korumaları ve geliştirmeleri gerekmektedir. Üreticilerin mağdur olmaması Türkiye tarımı açısından son derece önemlidir. Çünkü üreticiler tarımın bel kemiğidirler. Onları üretimden vazgeçirmemeli, uygun politikalar izlenerek onları şeker pancarı tarımına gerekli ve yeterli ilgiyi göstermesi sağlanmalıdır.

Şeker üretiminde tüketim ile üretim dengesinin sağlanması, böylece öncelikle iç talebin karşılanması, stokların öngörülen seviyenin üzerinde çıkması halinde ihracata açılacak uluslararası standart ve kalitede ürün hedeflenmesi gerekmektedir. Sonuç olarak şeker pancarı stratejik bir ürün olduğundan desteklenmelidir. Ancak bu destekleme hazineye büyük yükler getirici, siyasi baskılar sonucu oluşan yüksek fiyatlar yerine dünya fiyatlarını dikkate alan, üretimi tüketime yetecek şekilde, daha çok yapısal ve sosyal politikalara ağırlık verecek şekilde olmalıdır. Çünkü şeker pancarı tarım dışı sektörlerle de (taşımacılık, yem sanayi, gıda ve içki sanayi vb.) katkı yapmaktadır.

Dünyanın önemli şeker üreticilerinden biri olan Türkiye'de şeker pancarında uygulanan tarım politikalarını değerlendirerek, üreticilerin şeker pancarı tarımındaki ekonomik sorunlarını incelemek amacıyla, konunun gecikme olmaksızın Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde değerlendirilmesi için Anayasanın 98, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'nci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılması hususunda gereğini saygılarımla arz ederim.

